

دستورالعمل احداث باغ میوه های هسته دار

۱- انتخاب مکان کشت:

هر گونه گیاهی در مناطق خاصی قابلیت پرورش دارد و باید مکان با شرایط اقلیمی مناسب را برای آن انتخاب نمود. شرایط اقلیمی و طول دوره رشد علاوه بر تاثیر در شرایط رشد و نمو، در جمعیت آفات و بیماریهای آن منطقه نیز تاثیر دارند. بنابراین به منظور دسترسی به عملکرد و کیفیت بالا، انتخاب مکان مناسب ضروری است.

هلو و شلیل:

هلو و شلیل با نیاز سرمایی حدود ۱۰۰۰-۴۰۰ ساعت در مناطق با آب و هوای تابستانهای گرم و خشک و فاقد سرمای دیررس بهاره به خوبی پرورش می یابند. هلو نسبتا زود و قبل از سیب، گلابی و گیلان گل میدهد و در مقایسه با بسیاری از گونه های درختان میوه نسبت به سرما مقاومت کمتری دارد. تقریبا در تمام مناطق کشت هلو سرما یک مسئله میباشد. از اینرو آنها به عنوان سازگار با گرما در نظر گرفته می شوند و به مقدار زیاد در شرایط آب و هوایی مدیترانه‌ای کشت شده‌اند.

هلو و شلیل در محدوده عرض جغرافیایی ۲۴ تا ۴۵ درجه شمالی و جنوبی کشت می شود. این محدوده ممکن است در بعضی از مناطق به دلیل وجود اقیانوس، دریاچه های عمیق و یا ارتفاع گسترش یابد.

جوانه های گل هلو در زمان خواب تا دمای ۳۱- درجه سانتیگراد را تحمل میکنند و جوانه‌های چوب در دمای کمتر از ۳۱- درجه از بین میروند. گل‌های باز شده هلو و میوه های ریز در صورتی که در زمان محدودی در دمای ۲/۲- و یا کمتر قرار گیرند از بین میروند. هلو دارای دامنه وسیع نیاز سرمایی است ولی بطور متوسط بیشتر ارقام نیاز سرمایی حدود ۶۰۰ تا ۹۰۰ ساعت دارند.

-گیلاس و آلبالو:

گیلاس و آلبالو مناسب مناطقی هستند که تابستانهای خشک و خنک داشته باشند. نیاز سرمایی گیلاس حدود ۱۷۰۰-۵۰۰ و آلبالو حدود ۱۷۰۰-۱۰۰۰ ساعت است. مهمترین نکته در مورد مناطق کشت گیلاس این است که در فصل برداشت بارندگی وجود نداشته باشد، زیرا وقوع بارندگی در فصل برداشت باعث ترک خوردن میوه های گیلاس شده که آلودگی را در پی خواهد داشت. ارقامی که دارای پوست سفت هستند به این عارضه حساس تر می باشند لذا در اینگونه مناطق می بایستی رقم مناسب کشت شود.

-زردآلو:

مناطق دارای آب و هوای گرم و خشک برای کشت زردآلو مناسب می باشند. با توجه به اینکه این گونه زود گل می دهد، سرمای دیررس بهاره یک عامل محدودکننده برای کشت آن می باشد. نیاز سرمایی زردآلو حدود ۹۰۰-۲۵۰ ساعت است.

-آلو و گوجه:

مناسب برای مناطق گرم و خشک است. نیاز سرمایی آلو و گوجه حدود ۱۷۰۰-۷۰۰ ساعت است.

۲ انتخاب زمین:

قبل از احداث باغ می بایستی اطلاعات کامل و جامع در زمینه خاک منطقه بدست آورد. انجام آزمایش و تجزیه خاک ضروری می باشد. در صورتی که در زمین مورد نظر قبلاً باغ احداث شده باشد، آن زمین ممکن است حاوی انواع عوامل بیماری زا (قارچ ها، نماتدها و ...) باشد. بنابراین ۳ تا ۴ سال نباید در این زمین ها باغ احداث نمود و یا اینکه می بایست نسبت به ضدعفونی این گونه خاکها اقدام نمود.

خاکهای عمیق و با زهکشی خوب برای تولید خوب و طول عمر مناسب درختان میوه هسته دار ضروری میباشد درختان جنس *Prunus* نسبت به تنش زهکشی ضعیف و غرقآب شدن بسیار حساس هستند. خاکهای لومی تا شنی متوسط بهترین خاک برای میوه های هسته دار میباشدند.

pH مناسب خاک برای درختان میوه هسته دار ۶/۵-۷/۵ می باشد.

- کشت هلو و شلیل در زمین هایی که سابقه کشت این محصولات را دارند باعث افزایش ابتلا به بیماری کوتاهی عمر هلو (PTSL) یا بیماری زوال هلو میشود که این بیماری به شدت باردهی را کاهش میدهد.

۳ - انتخاب نهال

نهال انتخابی باید استاندارد بوده و از نهالستانهای دارای مجوز تهیه گردد. مشخصات نهال استاندارد میوه های هسته دار به شرح جدول ذیل است:

محصول شاخص ها	هلو و شلیل	زردآلو	گوجه و آلو	گیلاس	آلبالو
نهال پیوندی	+	+	+	+	+
پایه بذری	+	+	+	+	+
پایه رویشی	GF	GF			
ارتفاع نهال پس از سربرداری	۸۰	۸۰	۸۰-۱۰۰	۱۰۰-۱۲۰	۷۰-۱۰۰
ارتفاع محل پیوند تا سطح خاک	۱۰-۱۵	۱۰-۱۵	۱۰-۱۵	۱۰-۱۵	۱۰-۱۵
میانگین قطر نهال	۰/۷-۱/۵	۱/۲-۲/۲	۱-۱/۵	۱-۱/۵	۰/۷-۱/۲
ویژگیهای خاص تنه نهال (نهال یک تنه)	صاف و سالم و بدون هر گونه شکاف، یا خوردگی و یا آثار صمغ				
تعداد شاخه فرعی	۳-۴	۳-۵	۳-۴	۳-۴	۳-۵
فاصله شاخه های فرعی از هم	حداقل ۵	۳-۵	۵	۵	۵-۷
طول شاخه فرعی	حداکثر ۴۰	-	حداکثر ۴۰	-	-
فاصله اولین شاخه تا سطح خاک	حداقل ۵۰	۵۵-۶۰	۶۰	۴۰-۵۰	۶۰-۸۰
طول ریشه اصلی	۲۰-۳۵	۳۰-۴۵	۲۰-۳۰	۴۰	۳۰
تعداد ریشه فرعی	۵-۶	۳-۵	-	۳-۵	۳-۵
طول ریشه فرعی	حداقل ۵	۱۰	-	۱۰-۱۵	۱۰-۱۵
عمر نهال	۱-۲	۱-۲	۱-۲	۲	۱-۲
بسته بندی	۲۵	۲۵	۲۵	۲۵	۲۵

۴ کاشت:

زمین مورد نظر می بایستی قبلاً آماده شده باشد. بدین منظور به ازاء هر هکتار حدود ۲۰ تن کود دامی کاملاً پوسیده به خاک اضافه می نمایند. سپس اقدام به شخم عمود بر هم می نمایند.

طراحی لازم برای احداث باغ انجام و بر اساس نقشه مورد نظر نسبت به آماده سازی چاله های کشت اقدام می شود. زمان کاشت نهال در مناطق معتدل در فصل پاییز و شروع دوره خواب درختان و در مناطق سردسیر، در اواخر زمستان و اوایل بهار می باشد.

- ابعاد چاله کشت ۷۰*۷۰*۷۰ سانتیمتر بوده و در زمان کشت به ازای هر چاله ۵ تا ۱۰ کیلوگرم کود دامی پوسیده به خاک چاله اضافه می شود.

چاله آماده کشت نهال

با توجه به حساسیت درختان میوه هسته دار به پوسیدگی طوقه باید دقت شود که طوقه نهالها در خاک قرار نگیرد. پس از کاشت نهال بایستی بلافاصله اقدام به آبیاری نمود.

کشت عمیق درختان زردآلو و بروز علائم شانکر

پوشش و قیم گذاری نهال

برای هدایت رشد و حفاظت نهال در برابر باد می بایست از قیم استفاده گردد، پوشانیدن نهالها با شاخ و برگ درختان برای حفاظت آنها در برابر سرمازدگی زمستانه امری بسیار مهم می باشد.

فواصل کشت

فاصله کشت مناسب انواع درختان میوه با توجه به شرایط اقلیمی منطقه، نوع پایه و رقم متغیر می باشد. فواصل کشت مناسب برای درختان هسته دار با در نظر گرفتن خصوصیات هر رقم و منطقه احداث باغ به شرح ذیل است:

آلبالو	گیلاس	آلو و گوجه	هلو	زردآلو	گونه های باغی
۵×۵	۵×۶	۵×۵	۵×۵	۵×۶	فاصله کاشت
400	۳۳۳	۴۰۰	۴۰۰	۳۳۳	تراکم درخت در واحد هکتار

کشت درختان به صورت فیلر

در احداث باغ می توان برخی درختان باغی به عنوان پرکننده بین ردیف ها (Filler) زمانیکه گونه اصلی دیربارده بوده و با فاصله نسبتاً بیشتری کشت می گردند، به منظور بهره مندی از فضای خالی

بین ردیف ها، کشت نمود. با افزایش حجم تاج نباتات اصلی و ثبات باردهی اقتصادی آنها به تدریج درختان فیلر حذف خواهند شد. در درختان میوه هسته دار میتوان هلو و شلیل و همچنین آلبالو را با سایر محصولات به صورت فیلر کشت نمود.

فرم دهی

نهالها پس از کشت از ارتفاع ۸۰۰ تا ۱۰۰ سانتی متری بر حسب گونه سربرداری می شوند و ۳ تا ۵ جوانه یا شاخه در جهات مختلف نگهداری شده و جوانه های پائین تر حذف می شوند.

فرم تربیت درختان میوه هسته دار به صورت جامی، محور متغیر و ... می باشد.

واحد باغبانی

مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان چادگان